

Герої не вмирають!

Розбиті надії й нездійсненні мрії...

Квіти на могилах

Надійшли Зелені свята,
Квіти поле вкрили,
Підуть хлопці і дівчата
На рідні могили.
В тих могилах сплять герої,
Що в чистому полі
Життя дали в лютім бою
За славу і волю.
До них ціла Україна
Серцем припадає,
Сестра брата, мати сина
Сьогодні згадає.
Підуть хлопці і дівчата,
Підуть усі діти
Ті могили привітати,
Хрести замаїти.
Бо за рідний край умерти,
За брата, за друга -
То найбільша в цілм світі
Слава і заслуга.

Роман ЗАВАДОВИЧ
(1903, с. Славна на Зборівщині -
1985, Чикаго)

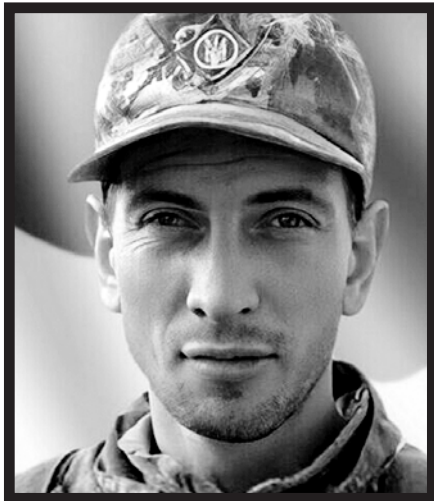
Вважали безвісти зниклим...

28 травня жителі Нагірянської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, стрільця-помічника гранатометника 2-го мотопіхотного відділення 2-го мотопіхотного взводу 1-ї мотопіхотної роти військової частини А****, уродженця села Мочулище, що на Рівненщині, жителя с. Нагірянки, що на Чортківщині, **Олександра Валерійовича ГОЛЯКУ** (23. 06. 1997 р.н.), який загинув 25 серпня 2024 р. під час виконання бойового завдання від мінометного обстрілу поблизу населеного пункту Карлівка Донецької області.

Світлої пам'яті Олександр вважався безвісти зниклим, і 20 травня цього року, після експертизи ДНК, підтвердилася його загибель. "Під акомпанемент дощу проводжали похмурого травневого дня у Нагірянці в останню путь полеглого захисника Голяку Олександра Валерійовича. Молодий чоловік народився і зростав на Рівненщині. Проте ще з дитинства полюблив гостювати у рідної тітки - маминої сестри, що вийшла заміж у Нагірянці. Незадовго перед війною разом з матір'ю вони вирішили придбати у селищі неподалік кінзаводу оселю для хлопця. Матір знову подалася за кордон, а син обживав нове помешкання. Однак з початком повномасштабної війни, маючи лише 24 роки, став на захист Вітчизни... Попри дощ, багато нагірянців зійшлися на похорон Героя, хоч і мало хто його знав у селищі. Як і день перед тим, коли стрічали навколші тіло устешеною квітами дорогою до домівки, що стала для нього рідною. Бо ж загинув за кожного з нас, ціною свого молодого життя зупинив ворога", - написав редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський. Поховали захисника у Нагірянці. Щиро співчуваємо рідним і близь-

Був мужнім і вправним воїном...

28 травня жителі Буцацької громади віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю-помічнику гранатометника відділення охорони взводу військової частини А****, мешканцю с. Білявинці, солдату **Юрію Васильовичу КОШИКУ** (19. 05. 1998 р.н.), який загинув під час виконання бойового завдання 2 грудня 2024 р. поблизу населеного пункту Клішіївка Бахмутського району Донецької області. Світлої пам'яті Юрія вважали безвісти зниклим... Побратими згадують його як сильного духом, мужнього і вправного воїна, який, йдучи на виконання завдання, знав, на що йде. Захисник залишив у вічному смутку матір Ольгу та братів. Поховали воїна у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Був добрим і працюватим...

28 травня жителі Микулинецької громади віддали останню шану військовослужбовцю, саперу 1-го інженерно-саперного відділення 1-го інженерно-саперного взводу інженерно-саперної роти інженерного забезпечення військової частини А****, мешканцю с. Різдяни, солдату **Михайлу Івановичу ТАТАРИНУ** (9. 04. 1988 р.н.), який загинув 23 травня під час виконання бойового завдання у Сумській області. На сторінці Різдянської гімназії, де навчався мужній воїн, написали: "Михайло був добрим, щирим, працюватим, доброзичливим та життєрадісним. Він був надійним і люблячим батьком, чоловіком та сином... Він став прикладом самопожертви і вірності, символом справжнього українського патріотизму... Висловлюємо щирі співчуття сину, батькам та всім рідним і близьким". Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Поховали у родинному селі

29 травня жителі Кременецької

громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця с. Плоске **Сергія Валентиновича СІЧКУНА** (25. 11. 1980 р.н.), серце якого перестало битися 25 травня. Світлої пам'яті Сергій працював за кордоном, у пекарні, в дошкільному закладі. Однокласники згадують його як добру, щир, світлу, працювиту людину, яка любила життя. Він дуже переживав, коли втрапив зв'язок із сином, який також пішов захищати Україну. "Колектив закладу дошкільної освіти "Капітошка" с. Плоске глибоко сумує з приводу непоправної втрати - загибелі нашого захисника Січкуна Сергія Валентиновича... Його подвиг назавжди залишиться в наших серцях, в пам'яті вихованців, яким ми обов'язково розповідатимемо про його мужність та самовідданість", - написала у соцмережі Олена Псюк. Поховали захисника у родинному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був щирим і мав багато друзів

30 травня жителі Великоберезовицької і Тернопільської громад віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю-снайперу егерського відділення егерського взводу егерської роти егерського батальйону військової частини А****, жителю селища Велика Березовиця **Василію Юрійовичу Ізидоровичу ПІДГАЙНОМУ** (1. 09. 1982 р.н.), який загинув 10 червня 2024 р. під час виконання бойового завдання на Донеччині. Світлої пам'яті Василь навчався в Острівській школі. Згодом поступив до училища, де навчався на кухаря, працював за фахом у кафе "Грузинська кухня". З початком повномасштабного вторгнення пішов захищати Батьківщину. Тривалий час воїн вважався зниклим безвісти. "Він був добрим, вихованим, щирим, наполегливим, творчим учнем, завжди активно брав участь у заходах школи, мав багато друзів... Ми всі щиро співчуваємо батькам та усій родині", - написали на сторінці Острівської школи. "Василь дуже близький нашій "Грузинській кухні", бо він працював тут ще з самого початку історії кафе. Був цілеспрямованим, відповідальним, дисциплінованим, товаришким, добрим, смачно готував, був приємним у спілкуванні, щирим, надійним, патріотом своєї України", - йдеться у повідомленні закладу громадського харчування. "Щирі співчуття мамі! Жажлива втрата справжньої людини, доброго сусіда, щирого друга... Завжди допомагав..." - написала у соцмережі Наталія.

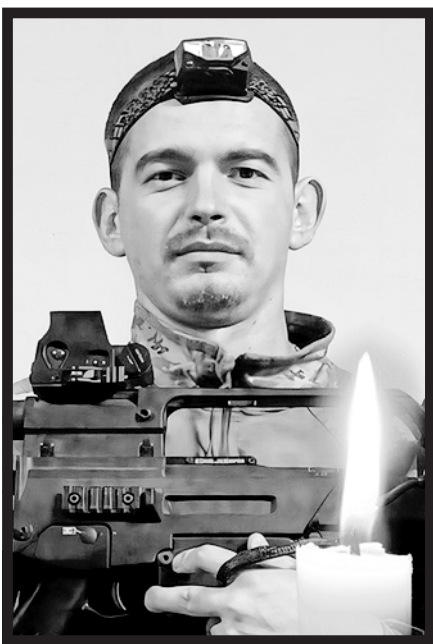
Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був хорошим сином, чоловіком, батьком і дідусем...

31 травня жителі Теребовлянської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, старшого солдата резерву 70-ї запасної батареї, мешканця міста Теребовлі (мікрорайон Сади) **Михайла Юліановича СМУКА** (3. 03. 1968 р.н.), серце якого перестало битися 24 травня. Світлої пам'яті Михайло був витривалим і мужнім воїном, а у цивільному житті добрим і щирим серцем сином, чоловіком, батьком, дідусем. Захисник залишив у вічному смутку матір, дружину двох доньок, внуків, брата. Поховали воїна у Теребовлі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Був для бабусі найріднішим, єдиною надією...

1 червня жителі Шумської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, оператора ударних безпілотних авіаційних комплексів, мешканця с. Сураж **Леоніда Леонідовича БЕЗУШКА** (13. 02. 1999 р.н.), який загинув 28 травня під час виконання бойового завдання поблизу села Новоукраїнка Волноваського району Донецької області. Світлої пам'яті Леоніда у травні 2024 р. призвали на військову службу. Односельці згадують його як дуже добру, щир, людину, яка була завжди готова допомогти. "Його поважали друзі, побратими. У пам'яті кожного Леонід залишиться позитивним, добрим та відданим", - йдеться у дописі Шумської міської ради. "Доля у хлопця була нелегкою. Коли йому виповнився 1 рік і 8 місяців, мама вийшла заміж та переїхала до чоловіка на Хмельниччину. Леонід залишився із бабусею та дідусем, які повністю замінили йому маму і тата. Кілька років тому відійшов у засвіти дідусь. Тож проживав удвох із бабусею. Після закінчення 9-го класу Леонід вступив до Шумського профтехучилища. Згодом здив на заробітки. Останнім часом працював на фірмі, яка проводить інтернет. Під час робочої поїздки на Львівщину на блокушту Леонідові вручили повістку - це було у травні минулого року. Перед тим, у лютому, хлопцеві виповнилося 25... Хоча бабуса Галина Олександрівна має ще онуків, Леонід був для неї найближчим, найріднішим, єдиною надією,

бо з пелюшок його виглядала. Не судилося..." - написала журналіст газети "Новини Шумщини" Мар'яна Паращинець.

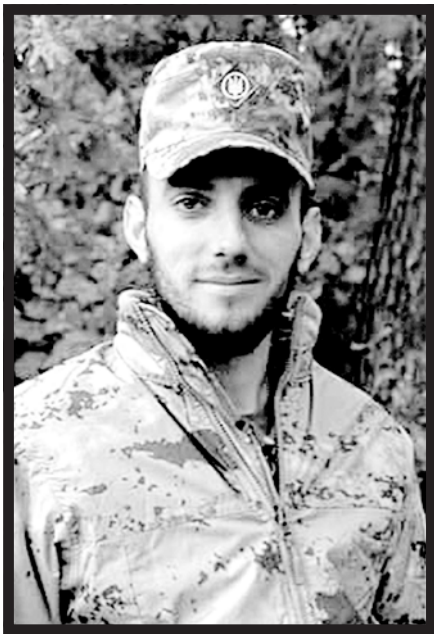
Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Любив життя, родину

2 червня жителі Кременецької громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, солдата номер обслуги 2 відділення кулеметного взводу 2 стрілецької роти військової частини А****, мешканця с. Плоске **Ігора Павловича БУРИЧКА** (20. 03. 1979 р.н.), який загинув під час виконання бойового завдання 24 серпня 2024 року в Донецькій області. Світлої пам'яті Ігор вважався безвісти зниклим. Його дружина Вікторія його розшукувала і не втрачала надію, що чоловік живий, але підтвердилося найгірше. "...Сьогодні ми оплакуємо воїна, який знав, що таке честь, обов'язок і самопожертва. Людину, яка любила життя, свою родину, свою землю і без вагань стала на шлях захисника з перших днів вторгнення російських окупантів на нашу землю..." - написали на сторінці Кременецької районної державної адміністрації у соцмережі. Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять і шана Герою!

Загинув у День Героїв

3 червня жителі Золотниківської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, молодшого сержанта, уродженця с. Гниловоди, що на Теребовлянщині, **Михайла ГУБАНОВА** (16. 08. 1997 р.н.), який загинув під час виконання бойового завдання 23 травня поблизу населеного пункту Мала Шапківка Куп'янського району Харківської області. У громаді згадують світлої пам'яті Михайла як щирого патріота та добру, світлу людину. "Сьогодні ми отримали страшну звістку, на війні загинув наш друг, молодий хлопець, у якого все життя було попереду... Він був дуже доброю людиною, завжди готовий допомогти, він ніколи не залишив у біді друзів, та клята війна забрала його в нас... Тож всі, хто знав Михайла Губанова, згадайте його в молитвах. Михасику, ти завжди житимеш у наших серцях..." - написала у соцмережі Леся Панченко. Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Герої не вмирають!

В. К.

Вшанували Героя та відкрили пам'ятні таблиці

■ У Чорткові вшанували пам'ять Сергія Кульчицького. Люди зібралися біля погруддя Героя України, що на вулиці Копичинецькій.

Нагадаємо, генерал-майор Сергій Кульчицький був начальником управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління Національної гвардії України. Він загинув 29 травня 2014 р. поблизу Слов'янська. У День Героїв на фасаді Тернопільської загальноосвітньої школи 1-3 ступ. №26 ім. Дмитра Заплітного відкрили меморіальну таблицю випускнику навчального закладу - військово-службовцю, учаснику російсько-української війни Валерію Стецькому. У заході взяли участь міський голова, духовенство, адміністрація школи, учні, родичі військовослужбовця та друзі. Священнослужителі провели молебень і освятили меморіальну таблицю, вшанувавши пам'ять захисника. Також у Великоходачківському ліцеї Підгороднянської громади відкрили пам'ятний знак Віктору Крайничину. Це вже третій випускник ліцею, який загинув, захищаючи нашу державність у російсько-українській війні. Рік тому меморіальні дошки було відкрито Анатолію Карпу та Сергію Новаку.

Юлія ЦПН

Коли близькі зникли безвісти

Непрацездатні члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, мають право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника за нормами Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Перелік непрацездатних членів сім'ї, які мають право на такий вид пенсії, визначено статтею 36 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". Як повідомили у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Тернопільській області, непрацездатними членами сім'ї вважаються: чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є особами з інвалідністю або досягли віку 65 років, або пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону; діти (у тому числі діти, які народилися до спливу 10 місяців з дня смерті годувальника) померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до досягнення 18 років.

Діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах (у тому числі у період між завершенням навчання в одному із зазначених навчальних закладів та вступом до іншого навчального закладу або у період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців), - до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, та діти-сироти - до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні; чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуса померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років.

Заява про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника та необхідні документи подаються до сервісного центру головного управління Пенсійного фонду України. Звернутись за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника можна також через вебпортал електронних послуг фонду (portal.pfu.gov.ua) з використанням кваліфікованого електронного підпису або через засоби порталу державних послуг «Дія».

Юлія ЦПН

Справи приватні ПРОДАЮ АВТО- ТА ЗАПЧАСТИНИ

П. запчастини до "Мерседес-Віто-639": двері бокові, праві (розсувні); двері задні, праві (розпашні); фар. Тел. (067) 428-05-36.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ

П. втрачений паспорт громадянина України, серія НЮ, №357144, виданий на ім'я Олексія Ігор Володимирович.

Свобода
Головний редактор Тарас Савчук
Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гаєришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятиківська
Рекламний відділ Оксана Волошина
Індекс видання: 40184.

Газета виходить з жовтня 1990 року
Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865
Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.
46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода»
р/р UA86300335000000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ, МФО 300335, код 21157527
Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 735. Тижневий тираж 10202
Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

«Вогнечас»

■ 6 червня - День журналіста. До свого професійного свята заслужений журналіст України Микола Шот підготував вихід власної книги "Вогнечас". Вона побачила світ у видавництві Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського "Укрмеднига".

Це вже четверта книга Миколи Шота. Він - автор ще таких видань: "Тихий смуток душі" (2003 р.), "На пагорбі долі" (2013 р.) та "Життємір" (2021 р.). Основу їх складають деякі газетні матеріали, які пан Микола друкував у пресі, переважно в газеті "Урядовий кур'єр", де пропрацював 20 років власним кореспондентом у Тернопільській області. "І це чи не свідчення того, що добротна журналістика може - і живе! - довше, ніж один день, як кажуть про газети. "Вогнечас" - слово, яке автор вигадав для назви своєї книжки, а заодно й поповнив ним мовну скарбницю. "Вогнечас" - це вогняний час, який є символом нашого сьогодення", - пише, зокрема, в передньому слові видання заслужена журналістка України Галина Садовська.

Нова книга Миколи Шота має понад 500 сторінок. Певні газетні матеріали автор виклав у розділах: "Честь і слава!", "Підтримка", "Зустрічі", "Культура" та "Розмаїття". Перший розповідає про захисників України. Скажімо, читач дізнається більше про "кіборга" Ярослава Гавяця, "азовця" Арсена Дмитрика,

артилериста Ігоря Кивуха, інших. Вшановує світлу пам'ять полеглих Героїв Володимира Труха, Володимира Вітишина, Василя Паславського, Назара М'ялигулиева... "Підтримка", звісно ж, - про людей, які всі зусилля спрямовують на допомогу Збройним силам України, ставши у волонтерські лави. Тож добре слово сказано, зокрема, про єпископа Володимира Фірмана, засновницю добровільного фонду "Промінь сонця" Олену Мудру, заслуженого художника України Миколу Шевчука, званою тернопільського волонтера Володимира Мосейка та інших.

Автор запрошує й на "Зустрічі" з відомими українцями - співаками, акторами театру та кіно, режисерами, художниками, письменниками, народними умільцями, керівниками творчих колективів, музеїв, громадськими діячами. Варто хоча б назвати народну артистку України Оксану Пеку, заслуженого художника України Олега Шупляка, письменницю з Харкова Людмилу Охрімченко, українську співачку з Німеччини, авторку книги "Розповідають галицькі німці" Олену Сер-

пень, генерального директора-художнього керівника Заслуженої капели бандуристів України імені Григорія Майбороди, народного артиста України Юрія Курача, селекціонера квітів Ігоря Хороша тощо. Розповідає тут і про постаті, які мешкали далеко від материзни, але у серці в них завжди була Україна. У цих інтерв'ю, як точно зауважує в передмові книги Галина Садовська, "журналіст демонструє неабиякий хист розговорити своїх героїв, легко й цікаво розкриває визначальні моменти їхнього життєпису та творчості".

У розділі "Культура" - палітра матеріалів про численні виставки, імпрези, презентації та інші культурні заходи, що відбувалися на Тернополі. В "Розмаїтті" автор пропонує кореспонденції, що стосуються різних царин суспільного життя. Йдеться, зокрема, про знайдений архів УПА, історію пісні "А ми тую червону калину піднімемо" та творця її музики, нашого краянину Степана Чарнецького, про долю Патріарха Української греко-католицької церкви Йосифа Сліпого, терно-

пільського поета Бориса Демківа, про спорудження монументу п'ятим загиблим упівцям у лісовому масиві Старківка села Шибалин біля міста Бережани, про туристичні справи, збереження історичної та культурної спадщини.

У книзі чимало різних світлин, автором переважної більшості яких є Микола Шот. Фотогалерею рідних, друзів, людей, яких поважає та шанує, він виставив навіть на форзаці книги.

Принагідно також зазначити, що обкладинка книги проілюстрована картинкою тернопільської художниці Наталії Басараб "Вогонь і соняш". Її мисткиня спеціально написала для цього видання.

Книга "Вогнечас" сповнена великої любові до України, до своїх краян.

Олег НИЧУРА

На світлинах: Заслужений журналіст України Микола ШОТ (праворуч) бере інтерв'ю у відомого режисера, актора театру й кіно Костянтина Лінартовича; обкладинка книги Миколи Шота "Вогнечас"

Наталія Герасименко про реінтеграцію у цивільне життя

■ У 2017 році Наталія Вікторівна Герасименко брала безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

- Розкажіть, будь ласка, трішки про себе. У якому році мобілізувались, у яку бригаду?

- Я мобілізувалася 1 листопада 2018 року. Мобілізувалася не в бригаду, не в бойову частину, а в Управління державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України в Тернопільській області як особа офіцерського складу на посаду головного спеціаліста-юриста.

За освітою я юристка. У 2008 році вперше була прийнята на роботу за фахом на посаду юриста-консультанта у військову частину. Пропрацювала 8 років, пізніше стала на облік у центрі зайнятості як безробітна. Довго думала для себе, що мені далі робити? І мені надійшла пропозиція з Тернопільської бригади, що на початку 2014 року сформувалася як бойова бригада і брала участь в зоні проведення антитерористичної операції.

13 березня 2017 року була прийнята на роботу, я не була військово-возовов'язана. З цієї ж військової частини, будучи працівником на посаді юриста-консультанта юридичної групи, брала участь в АТО у 2017 році. Давно мене навідували думки - стати офіцером. Для мене це було престижно, я хотіла цього - бути військовим юристом. І, власне, мені випадає така в житті нагода, як проходження військової служби в Управлінні державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України Тернопільської області. На посаді головного спеці-

ліста-юриста-консультанта я прослужила в управлінні держспецв'язку три з половиною роки. На жаль, у мене з'явилося захворювання, яке надалі стало причиною інвалідності.

- Як наслідок, звільнення з військової служби за станом здоров'я?

- Так, 30 березня 2022 року я була демобілізована. Дуже великий виклик в житті, який у мене був, - це повернення з військової служби, адаптація до цивільного життя. Це дуже складно. Ти звик виконувати команди, ти військова людина. А потім розумієш, що ти навички, яких ти набув на військовій службі, тобі не потрібні. Але даремно панікувала - я знайшла себе й у цивільному житті.

- Як вдалося адаптуватися?

- Завдяки своїм товаришам, знайомим, які були небадужими до мене, моєї ситуації, в якій я опинилася. Я зверталася у центр зайнятості. Там перебувала на обліку. Як кажуть, він не дав мені пропасти, мені виплачували мінімальну суму для проживання.

- Як ініціативи потрібні у суспільстві, щоб допомагати та підтримувати ветеранів?

- Так, ми дійсно потребуємо до себе особливого ставлення. Потрібно більше фінансування і більшої професійності в цьому плані. А я ветеранка, яка перебуває на державній службі в управлінні з питань ветеранської політики Тернопільської обласної військової адміністрації, обслуговую ветеранів, є частинкою ветеранської політики, яка створюється в області. Напевно, саме такі, як я, розуміють ветеранів, їхні потреби, їхній стан. І коли я бачу їхню вдячність, розумію, що роблю все правильно.

Дар'я ГЕРАСИМЕНКО

«Оберіг крізь вогонь війни»

Під такою назвою у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї відкрито виставку, де представлено понад 110 ляльок-мотанок мисткині Марії Гайдук.

■ Лялька-мотанка - один із найдавніших оберегів української культури, що має тисячолітню історію та глибоке сакральне значення. Вона завжди була не просто іграшкою, а символом добра, захисту, родинної пам'яті та духовної сили.

Сьогодні лялька-мотанка повертається у наше життя з новим змістом. У часи війни вона стала символом опору, материнської молитви та тихої надії. Майстри, створюючи ці ляльки, вкладають у них щире побажання, силу серця, віру в перемогу. Військові беруть їх як талісмани - маленькі вузлики світла на передовій.

Пані Марія Гайдук родом із села Завидо-Кудашеве, нині мешкає у Криворіжжі Покровської громади на Донеччині. Після закінчення Донецького училища культури працювала у бібліотеці, де створила етнографічну світлицю. Першу мотанку вона зробила у 2010 році. Відтоді з її рук народилося понад

чотириста унікальних оберегів.

Кожна лялька Марії Гайдук - це свідчення про багатство культурної спадщини Донеччини, єдність та незламність українського народу. Її роботи - це голос зраненого краю, що молилося й надихає, що, попри втрати, продовжує творити добро. Ляльки-мотанки мисткині промовляють до серця крізь тишу, вони стоять, як тихі вартівники, між минулим і майбутнім, між руїною і відродженням. "З великою шаною й ніжністю запрошуємо вас доторкнутися до глибини української душі та наших традицій. Сьогодні лялька-мотанка - не лише етнографічний об'єкт, а символ стійкості, єдності та віри українців. Вона об'єднує покоління, зберігаючи у собі силу традицій та енергію любові, яку майстри вкладають у кожен оберіг. У найскладніші часи для країни ці ляльки стають джерелом підтримки, надії та духовного захисту для всіх, хто бореться за свободу України", - наголошують у музеї.

Виставка триватиме впродовж червня.

Каміла СОЦЕНКО

Найбільший портрет - найславетнішій землячці

Урочиста церемонія вручення диплому Книги рекордів України відбулася 27 травня у великому концертному залі коледжу. Під час заходу симфонічний оркестр виконав програму "Від романтизму до джазу".

"Це не просто рекорд, а маніфест

віри в українську культуру, молоді і майбутнє України". - зазначив Сергій Маловічко. - Дякую членам студентського парламенту коледжу, які були ініціаторами реєстрації банера у Книзі рекордів України як найбільшої фотокопії Соломії Крушельницької. Дякую усім, хто до-

помагав нам у втіленні ідеї".

Роботи з оцифрування й ретушування портрета, перенесення на фото оригінального підпису співачки виконав тернопільський фотохудожник Михайло Урбанський.

Софія МАГДИЧ

Вони - «Гордість Тернопілля»

■ У Тернополі відбувся щорічний обласний фестиваль "Гордість Тернопілля", який об'єднав обдаровану молодість, що досягла вагомих результатів у навчанні, олімпіадах, конкурсах Малої академії наук (МАН) та творчих змаганнях на національному й міжнародному рівнях.

Начальник Тернопільської обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода привітав учасників і вручив грамоти та подарунки 29 найуспішнішим учням і студентам області, а також їхнім наставникам - учителям, науко-

вим керівникам і тренерам.

"У цій залі зібралися не просто учні чи студенти - тут присутні лідери, переможці. Ті, хто щоденно доводить свою перевагу в знаннях, у науці, в лідерстві. Ви зробили сміливий вибір - брати участь в олімпіадах і наукових конкурсах, змагатися і перемагати. Це не просто про навчання - це про вміння застосовувати знання, шукати рішення і мислити стратегічно. Ваша перемога - це символ нашої сили в інтелектуальній сфері", - наголосив В'ячеслав Негода.

У 2024/2025 навчальному році 894 здобувачі освіти взяли участь у III етапі Всеукраїнських олімпіад, з яких 406 здобули перемогу. На IV етапі область представляли 54 учасники, які вибороли 24 дипломи - це найкращий результат за останні вісім років.

Значний внесок у розвиток талантів робить Тернопільське обласне відділення МАН України, де функціонує 14 філій і навчається понад 2000 слухачів. Завдяки науковим товариствам, обласним конкурсам, профільним школам і міжнародним партнерствам тернопільська молодість успішно заявляє про себе на світовій арені.

У системі позашкільної освіти області діє понад 1200 гуртків, які відвідують десятки тисяч дітей. Протягом року проведено більш ніж 1600 масових заходів, спрямованих на творчий, технічний, природничий і краєзнавчий розвиток учнів.

Дар'я ГЕРАСИМЕНКО

Кому довіряють українці?

■ **За останні сім років в Україні значно зросла довіра до ключових суспільних інституцій і між людьми, свідчать дані дослідження Фонду "Демократичні ініціативи", яке порівнює результати опитувань 2017 та 2024 років. Центр громадського моніторингу та контролю з'ясував, кому українці довіряють найбільше, а до кого ставлення залишається скептичним.**

ЗСУ, Церква та благодійники: лідери довіри

Збройні сили України очолюють рейтинг довіри: частка тих, хто повністю довіряє ЗСУ, зросла з 20,6% у 2017 році до 69,4% у 2024 році. На другому місці - Церква,

якій довіряють 28,1% українців (проти 22,1% у 2017 році). Третю позицію посідають благодійні та гуманітарні організації: їхній рейтинг довіри підвищився з 8,6% до 13,6%.

Натомість державні інституції, такі як Верховна Рада (2,6%), Кабінет Міністрів (1,9%) та політичні партії (1,8%), мають мінімальну підтримку.

Педагоги отримають відстрочення від мобілізації на рік

■ **Кабінет Міністрів України затвердив постанову, яка змінює умови надання відстрочення від мобілізації для педагогічних працівників, що працюють не менше ніж на 0,75 ставки. Відтепер відстрочення надаватиметься на один рік, замість попереднього терміну "до кінця навчального року", повідомила прес-служба Міністерства освіти і науки України.**

Раніше відстрочення для педагогів діяло до завершення навчального року, що створювало плутанину через різні дати закінчення навчання в закладах

освіти. Нова постанова усуває цю проблему, встановлюючи чіткий річний термін відстрочення. Це рішення особливо важливе для літнього періоду, коли педагоги стикалися з невизначеністю через канікули.

Якщо мобілізаційний період буде продовжено, педагоги зможуть поновити відстрочення, подавши за тиждень до завершення попереднього терміну довідку з місця роботи. Документ має підтверджувати посаду та розмір ставки.

"Ці зміни дають змогу педагогам зосередитися на професійній діяльності, не відволікаючись на бюрократичні неточності, та водночас відповідати вимогам законодавства", - зазначили в Міністерстві освіти і науки.

Дар'я ГЕРАСИМЕНКО

Штрафи

за перевищення швидкості

■ **В Україні планують суттєво змінити систему штрафів за перевищення швидкості, знизивши допустиму погрішність із 20 км/год до 10 км/год і запровадивши градацію. Про це йдеться у законопроекті №13314.**

штрафів за перевищення до 20 км/год. Така норма не застосовується в країнах ЄС.

Нові штрафи

Законопроект пропонує штрафувати за перевищення швидкості вже на 10 км/год і запровадити такі штрафи:

- +10 км/год - 340 грн;
- +20 км/год - 680 грн;
- +30 км/год - 1360 грн;
- +40 км/год - 1700 грн;
- +60 км/год - 2720 грн;
- +80 км/год - 3400 грн.

Якщо перевищення швидкості спричинило аварійну ситуацію, водія можуть позбавити прав на 6-12 місяців.

Міжнародний досвід

Автори законопроекту вивчали досвід країн ЄС, де штрафи накладаються за перевищення на 5-10 км/год, а в Польщі діє градація штрафів залежно від ступеня порушення.

Надія БАБІЙ

Спробував відкупитися від поліції

■ **У Збаразькій міській громаді 42-річний місцевий житель, зупинений поліцією за керування автомобілем у нетверезому стані, спробував уникнути відповідальності, запропонувавши хабар. Інцидент стався вночі під час патрулювання, повідомили у Головному управлінні Національної поліції в Тернопільській області.**

Працівники сектору реагування патрульної поліції відділення №4 (м. Збараж) зупинили автомобіль і помітили у водія явні ознаки алкоголь-

ного сп'яніння. Під час оформлення адміністративного протоколу за ч. 1 ст. 130 КУпАП (керування у стані сп'яніння), що передбачає штраф 17 000 гривень і позбавлення права керування на рік, чоловік поклав 4000 гривень у двері службового автомобіля поліцейських, намагаючись "вирішити питання".

Факт пропозиції хабара задокументувала слідчо-оперативна група, кошти вилучено. За цим фактом відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 369 Кримінального кодексу України (пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі). Чоловікові загрожує до 4 років позбавлення волі. Досудове розслідування триває.

Марта МОСЕЙКО

ку, хоча й тут зафіксовано незначне зростання, порівняно з 2017 роком. Соцмережі також здобули більше довіри: у 2024 році їм повністю довіряють 4,7% українців проти 2% у 2017 році. Ставлення до ЗМІ залишається неоднозначним: хоча повна довіра зросла з 1,6% до 5,9%, 44,7% респондентів "не дуже довіряють" медіа, а 19,3% - зовсім не довіряють.

Довіра між людьми: прогрес і обережність

За сім років зросла міжособистісна довіра: частка українців, які вважають, що більшості співвітчизників можна довіряти, збільшилася з 17% до 32%. Водночас 67,5% громадян усе ще закликають бути обережними у стосунках. Довіра до членів родини залишається найвищою, хоча знизилася з 90,4% у 2017 році до 83,8% у 2024 році. Натомість довіра до людей іншої національності (з 1,9% до 4,5%) та іншої релігії (з 2,1% до 5,1%) зросла, хоча загальний рівень недовіри до "чужих" залишається значним.

Щастя і гордість за громадянство

Рівень щастя серед українців також зріс: у 2024 році 62% респондентів назвали себе щасливими (59% у 2017 році). Найвищий рівень

щастя спостерігається серед молоді 18-29 років (75%), тоді як серед людей віком 60+ цей показник становить 54%. Щасливішими почуваються україномовні громадяни (63%), порівняно з російськомовними (46%).

Гордість за українське громадянство також суттєво зросла: з 68% у 2017 році до 85% у 2024 році, причому 47% опитаних "дуже пишаються" (проти 22% у 2017 році). Найвищий рівень патріотизму зафіксовано на заході України (91%), тоді як на сході та півдні цей показник становить 76-77%.

Демократичні цінності на підйомі

Українці дедалі більше цінують демократичні принципи. Частка тих, хто вважає найважливішим надання народу можливості впливати на суспільні рішення, зросла з 19% до 25%. Захист свободи слова став пріоритетом для 8% опитаних (проти 3% у 2017 році). Ці зміни свідчать про зростання громадянської свідомості та прагнення до активної участі в державному управлінні.

Попри виклики воєнного часу, українське суспільство стає більш згуртованим і свідомим, а ЗСУ, Церква та благодійники залишаються стопами довіри.

Надія БАБІЙ,
Віталій ЯЦИШИН

Намагався підкупити прикордонника

■ **Депутат місцевої ради з Тернопільської області Василь Охота отримав судовий вирок за спробу дати хабар прикордоннику на Львівщині. Як повідомляє ZAXID.NET, інцидент стався на одному з пунктів пропуску, коли депутат намагався незаконно перетнути кордон, запропонувавши неправомірну вигоду співробітнику Державної прикордонної служби України, щоб уникнути перевірки.**

Як вказано у вирокі, який оприлюднили у судовому реєстрі, випадок трапився на початку травня 2025 року у пункті пропуску "Краківець-Корчова", що у Львівській області на кордоні з Польщею. Депутат Чорт-

ківської районної ради, що на Тернопільщині, пропонував прикордоннику 300 доларів хабара за безперешкодний перетин кордону.

Прикордонник відмовився від хабара і щодо депутата порушили кримінальне провадження за ч.1 ст.369 ККУ. Із порталу "Судова влада" відомо, що йдеться про Василя Охоту. На сайті Чортківської районної ради вказано, що йому 62 роки, він є безпартійним, але обирався від "Європейської солідарності".

Обвинувачений уклав з прокурором угоду про визнання винуватості. Цю справу розглянув суддя Дмитрій Поворозник, який дослідив усі матеріали та визнав Василя Охоту винним у кримінальному правопорушенні, призначивши покарання - 17 тис. грн штрафу, 300 доларів хабара конфіскують у дохід держави. На вирок суду ще можна подати апеляцію.

Віталій ЯЦИШИН

Знайшли тіло 19-річного юнака

■ **У ніч на 29 травня, близько 3:30, у селі Шумської міської громади сталася трагічна подія. Місцеві жителі помітили на березі ставка автомобіль Renault Megane, охоплений полум'ям, і негайно викликали рятувальників та поліцію.**

Вогнеборці оперативно ліквідували пожежу, але в салоні транспортного засобу виявили тіло 19-річно-

го юнака. За словами друзів загиблого, молодий чоловік тієї ночі вирушив на риболовлю і, ймовірно, заснув у салоні автомобіля.

На місці події працювали експерти, які встановлюють причину займання та обставини смерті юнака. Поліція розпочала досудове розслідування за статтею 115 Кримінального кодексу України з позначкою "нещасний випадок", повідомили у відділі комунікації поліції Тернопільської області.

Марта МОСЕЙКО

Позбавлення волі за шантажування інтимними фото

■ **20-річний житель села Козівка Тернопільського району потрапив під підозру поліції за шантаж своєї колишньої дівчини. Зловмисник вимагав від неї гроші, погрожуючи оприлюднити інтимні фото та відео, повідомили в Головному управлінні Національної поліції в Тернопільській області.**

За даними слідства, у липні 2024 року молодик познайомився з тернополянкою через Інтернет і підтримував із нею стосунки та активне листування в месенджерах. Через кілька місяців він почав шантажувати дівчину, погрожуючи надіслати її рідним і розмістити в мережі компрометуючі матеріали. Дівчина, намагаючись уникнути розголосу, перерахувала вимагачу понад 6 тисяч гривень

кількома платежами. Проте шантажист вимагав ще 8 тисяч.

Під час передачі частини грошей поліцейські затримали зловмисника відповідно до статті 208 Кримінального процесуального кодексу. Йому повідомлено про підозру за частиною 4 статті 189 Кримінального кодексу України (вимагання). За скоєне молодика загрожує до 12 років позбавлення волі. Слідство триває.

Юлія ЦІПІН

■ **Слідчі Чортківського районного управління поліції завершили досудове розслідування у справі 31-річної жительки Чортківського району, яку звинувачують в умисному вбивстві власного чотирирічного сина та злісному невиконанні батьківських обов'язків.**

Обвинувальний акт скеровано до суду, повідомили у Головному управлінні Національної поліції в Тернопільській області.

Викрили злочинну групу

Працівники управління карного розшуку та слідчі Головного управління Національної поліції в Тернопільській області припинили діяльність злочинної групи, яка займалася виготовленням, зберіганням і продажем контрафактного алкоголю та тютюнових виробів. Під час обшуків правоохоронці вилучили товару на суму понад пів мільйона гривень. Організатором схеми виявився 56-річний житель Кременецького району, який залучив до протиправної діяльності ще чотирьох осіб. Кожен учасник мав чітко визначену роль: одні виготовляли та постачали фальсифікат, інші відповідали за його продаж і розподіл прибутку. Контрафактні алкоголь і тютюн реалізовували через один із місцевих магазинів, маркуючи продукцію етикетками відомих брендів.

У ході 11 санкціонованих обшуків

поліцейські вилучили понад 1250 пляшок фальсифікованого алкоголю, близько 6000 пачок тютюну без акцизних марок, 100 літрів спиртовмісних сумішей, обладнання для виробництва та чотири автомобілі, які використовували для транспортування товару. Двом учасникам групи повідомлено про підозру за ч. 2 ст. 28 та ч. 1 ст. 204 Кримінального кодексу України (незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування піддакцизних товарів групою осіб). Санкція статті передбачає штраф від 85 до 170 тисяч гривень із конфіскацією та знищенням контрафакту. Наразі триває розслідування для встановлення інших причетних осіб та шляхів надходження фальсифікованої продукції. Процесуальне керівництво у справі здійснює Тернопільська обласна прокуратура.

Христина ГЛОВЮК

Обіцяв відстрочку

Оперативники управління стратегічних розслідувань спільно зі слідчими Головного управління Національної поліції в області викрили 37-річного жителя Тернополя, який організував незаконну схему збагачення. Чоловік вимагав 6 тисяч доларів США від особи, що підлягала мобілізації, обіцяючи за ці кошти забезпечити документи про відстрочку від військової служби на пів року за станом здоров'я. Зловмисник запевняв, що має зв'язки в ТЦК та може вплинути на рішення ВЛК. Поліцейські затримали його одразу

після передачі грошей. На підставі зібраних доказів слідчі повідомили підозрюваному про вчинення злочину за ч. 2 ст. 369-2 Кримінального кодексу України (одержання неправомірної вигоди за вплив на прийняття рішення уповноваженою особою). Санкція статті передбачає до п'яти років позбавлення волі з конфіскацією майна. Матеріали справи скеровано до суду. Процесуальне керівництво здійснювала Тернопільська спеціалізована прокуратура у сфері оборони Західного регіону.

Христина ГЛОВЮК

У Державній службі з надзвичайних ситуацій - новий керівник

■ **Ним став полковник служби цивільного захисту Ігор Михальчук.**

Нового керівника пожежно-рятувальної служби Тернопільщини особовому складу Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області сьогодні представили начальник обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода та заступник голови ДСНС України Олексій Мігрін.

Ігор Михальчук - досвідчений керівник, який має понад 30 років досвіду роботи у ДСНС. Він добре обізнаний із викликами, які сьогодні постають перед рятувальниками.

Налаштований працювати над удосконаленням та підвищенням ефективності пожежно-рятувальної служби Тернопільщини.

Оголосили підозру колишньому очільнику податкової

■ **Працівники ДБР повідомили про підозру колишньому начальнику Головного управління Державної податкової служби в Тернопільській області. Посадовець вніс до щорічних декларацій за 2022 та 2023 роки недостовірні відомості на понад 23,4 млн грн.**

За результатами перевірки НАЗК, ініційованої слідчими ДБР, у декларації за 2022 рік виявлено недостовірні відомості на понад 13,7 млн грн, а в декларації за 2023 рік - на понад 9,7 млн грн.

Зокрема, колишній посадовець не вказав інформацію про два житлові будинки площею 290,6 м² та 64,6 м², власники яких є його мати, але в яких він із родиною фактично проживав, і земельні ділянки, на яких розташовані ці об'єкти.

Попри офіційні заперечення посадовця щодо користування зазначеним майном, зібрані докази свідчать, що його мати фактично не користувалася цією нерухомістю.

Надія БАБІЙ

Вистрілив тричі у дівчину через образу

26 травня 2025 року в Тернополі на закинутому страйкбольному майданчику стався інцидент за участю 16-річного підлітка. Хлопець, ображений насмішками дівчат, вирішив "помститися" і тричі вистрілив із пневматичного пістолета "Макарова" у 17-річну тернополянку. Потерпіла звернулася за медичною допомогою, лікарі діагностували в неї ушкодження стегна та передпліччя. Працівники ювенальної превенції Тернопільського районного управління поліції встановили особу зловмисника - 16-річного жителя Підволочиського району, студента одного з місцевих коледжів. Підліток зізнався у скоєному. Пневматичний пістолет він позичив у товариша.

Поліція відкрила кримінальне провадження за ч. 1 ст. 125 Кримінального кодексу України (умисне легке тілесне ушкодження). Наразі правоохоронці з'ясовують місце перебування власника пневматичної зброї, а також обставини її придбання. Слідство триває.

Марта МОСЕЙКО

Мати постане перед судом

Трагедія сталася у червні 2024 року. Жінка повідомила про смерть свого сина, який мав інвалідність із дитинства, стверджуючи, що залишила його без нагляду та їжі на кілька днів. Повернувшись, вона виявила хлопчика мертвим. Судово-медична експертиза встановила, що причиною смерті стала механічна асфіксія, а також підтвердила, що дитина кілька днів не отримувала їжі, оскільки в її шлунку та

кишківнику були відсутні будь-які харчові маси.

У квітні 2025 року слідчі отримали нові докази, які вказали на умисні дії матері, що призвели до смерті хлопчика. На основі зібраних матеріалів жінці висунуто обвинувачення. Її загрожує довічне ув'язнення. Процесуальне керівництво у справі здійснювала Чортківська окружна прокуратура.

Юлія ЦІПІН

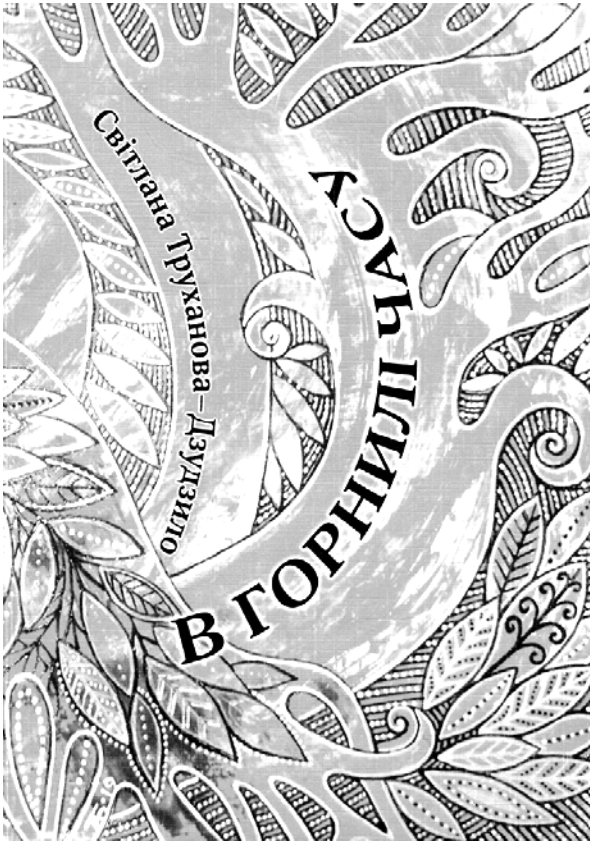
Слухає віршарка сонцеспів часоріки

■ Не заперечуватимемо, що перед нами частенько з'являються нові книги сучасних українських письменників, які перечитуюмо. Але не всі з них удостоюються наших відгуків. І тут немає ніякого значення те, звідки походить чи проживає той, хто взявся за перо.

Шо маємо на увазі, стверджуючи це? Та ту обставину, що нас передусім цікавить об'єктивність мислення. Саме це і стало поштовхом про створення цих розмислів про нову поетичну книгу "В горнілі часу" Світлани Труханової Дзудзило з Кременця. І насамперед тому, що у друці кожен віднайде цікаві літературні тропи, згадки про "населення", кольорові екстраполяції, богошукальні мотиви, культурологічні акценти, слововияви.

В цьому випадку почнемо свої розмірковування з думкувань про літературні тропи, до яких належить метафори, епітети і порівняння. І вдаємося тут до перерахунку вдатностей, аби не залунали звичування в голосливості тверджень: "... світ - велика корчма", "...грозовище - гнівне каяття", "Тривожні хмари - спохмурнілі лиця".

Якщо досі йшлося про існування літературотропності без врахування контексту, то варто, либонь, мовити, що вона є актуальними для рослин і дерев, звірів і птахів, зір і небесних світил, котрих називають "мешканцями" книги. "Сонце косами русими доторкається землі", "а яблунка літа своєї пізнала", "знову прикра незабудь вже зачекалася в барвінковім лісі",

"куди до тих зірок", "А там - ті теплі соняхи й калина".

Про метафоричність мислення можуть, зокрема, свідчити такі словосполучення: "ранок ковдру насуває збиту", "плаче вітер між похилих трав", "світанок росами вмивав близенький день".

Зауважимо, що такий троп, як метафора можна поділити на різні підвиди. Але це не впливає на оцінку видання. Бо чи не кожен літературознавець або критик здебільшого фокусує увагу на метафоричності мислення в цілому. А от епітети усі поділяють на авторські та звичні для зору чи слуху. Зосібна, до перших, як нам здається, належать такі вис-

лови, як "літечка хвилини", "згрікла швидкоплинність", "світанок безголосся". А словосполучення "суворий погляд", "осінь золота", "ранкове сонце" - своєрідна протина неординарності. Розуміло, що можна було б дорікати авторці за них, але... Коли дивитися на них через призму доцільності вживання, то підстави для негативного враження зникають.

На ще більше частин діляться порівняння. Бо доводиться говорити про тропи зі сполучниками чи вислови без них або словосполучення з одночасною присутністю і відсутністю цієї частини мови. До порівняльності слід віднести подвійність іменників, один з яких по-своєму пояснює інший.

Причаровує авторка й своїми слововиявами, особливо тут про це стверджують численні неологізми: "надмить", "міжстоліття", "сонцеспів", "післягрозя", "розкрилля", "гіркопрокляття", "часоріка". Інколи читачі надбують слів?ята з барвами рідковживаності та говіркової.

Можливо, таких цікавинок буде більше у наступних книгах нашої краянки? Звісно, за умови дбайливішого ставлення до неповторності висловлення думки, котре є неможливим без вдумливішого літературного редагування.

Олег ВАСИЛИШИН,
кандидат філологічних наук
Ігор ФАРНА,
член НСПУ

Чи постане Пантеон Слави на військовому цвинтарі у Підгайцях?

Закінчення.
Початок у №19, 20

Гірко визнавати мені і як краєзнавцеві, і як уродженцеві міста з давнього міщанського роду по материнській лінії Крамарчуків. Гірко визнавати, що за Польщі міщани-українці становили тільки чверть населення міста, однак своїх патріотичних традицій дотримувалися твердо, незважаючи на окупаційну польську владу. Однією із таких традицій було неухильне шанування на Зелені свята полеглих героїв УСС та УГА. Звідки і як започаткувалася ця традиція?!

3 листопада 1918 р. у центрі міста на площі Ринок відбулась епохальна подія - проголошення Західно-Української Народної Республіки. А далі всі українці, які були присутні на площі, пішли урочистим походом вулицями міста до військового кладовища, щоби віддати честь полеглим, які вмирили за Україну. Так зародилася традиція... Спочатку від Успенської церкви тисяча колона (були присутні українці із довколишніх сіл) формувалась у колону з вінками, на яких були патріотичні написи. Пізніше польська влада заборонила написи на вінках, але походи - лише один раз. Було це, як згадували старожили, 1927 чи 1928 року. Тоді підгайчани-українці в Успенській церкві відтворили символічну стрілецьку могилу із безрозвим хрестом і молились біля неї, віддаючи таким чином честь полеглим героям.

Післявоєнна комуністична влада розбила все, аби цю пам'ять і традиції знищити. Гірко, але сучасне населення міста про ці традиції не знає, а чи не хоче знати... Адже ходять до церкви, моляться, вважають себе патріотами, а могили їхніх рідних вже туляться довкола насипаної могили. Гірко, коли під час копання чергової могили на метрівій глибині знаходять металевий тризуб...

Гірко було, коли у 2023 р. на День Конституції чи не вперше пішли походом до військового цвинтаря, а у своєму звіті тернопільська журналістка назвала насипану могилу символічною, хоча там лежать конкретні герої... Гірко, коли ти вкотре звертаєшся до нової міської влади на чолі

з І.С. Мереню про проведення реконструкції військового кладовища, адже йде війна, коли вкотре наш народ бореться за свою волю. То чому не шанувати тих героїв, які полягли за Україну у попередніх битвах і спочивають тут вічним сном?!

Гірко, коли ховають сучасних героїв коло насипаної купи сміття, а не на належним чином облаштованому Пантеоні Слави... Так, шановний читачу, замість добротної землі за браком матеріалу на могилу звонили всякий непотріб...

І таких "гірко..." ще багато виникає, однак надія завжди вмирає останньою...

Що дасть нам реконструкція військового цвинтаря?..

По-перше - це шана героїв, які у різні часи боролися і гинули за Україну. По-друге, ми зможемо самі собі з гордістю сказати, що ми - українці. По-третє, наша влада і місцевий люд не дуже розуміють, що Підгайці мають величезний арсенал пам'яток історії, культури, архітектури, природних заказників, за рахунок яких ми можемо при вмілому підході мати економічну вигоду, розвиваючи туристичний бізнес. А для цього треба розробити цілий комплекс заходів, внаслідок яких наше місто стане привабливим для туристів. По-четверте, нам не соромно буде дивитися в очі нашим сусідам з різних областей України, чії земляки тут поховані. По-п'яте, ще більше нам не буде соромно перед іноземцями, предки яких поховані на обох наших міських цвинтарях. Шановний читачу, вдумайтесь тільки - понад 200 воєн різних армій з часів Першої світової... А гідного шанування загиним нема...

Як приклад, наведу один лист, який прийшов свого часу на мою адресу від відомої поза межами України громадської організації "Пошук", що у Львові, а в ньому прохання з Угорщини. "Прошу вашей допомоги получить нам информацию. Дед Ковач Шандор (Александр) служил во 2 венгерской гусарской армии. На основании информации от венгерского военного архива он умер и был похоронен в городе Подгайцы Тернопольской области, на север от крепости Вага 27 де-

кабря 1915 года. Ему было 35 лет. Прошу вас, помогите найти нам информацию, имеется ли памятник в городе Подгайцы или мемориал, где мы можем поклониться воинам и нашему предку. Жду вашего ответа. С уважением. Эмыке Жомбор".

Децю пізніше приїхала у Підгайці і сама пані Інна Федущак, керівниця "Пошуку". Від стану на цвинтарі вона жажнулася. То був 2006-й рік. Вочевидь, що прохач із Угорщини відповів не дочекався...

Що йому відповісти? Що замість Товариства з догляду за військовими могилами, маємо в конкретному випадку товариство безбожників лєнінсько-сталінського зразка?.. Щоправда, за ті роки ситуація дещо змінилася в плані упорядкування...

А поміж тим гірко усвідомлювати, що ще у далекому 1896 р., коли Миколай Недзвєцький, пишучи вступне слово до своєї праці про Підгаєцький повіт, навіс слова, які і донині не втрачають своєї актуальності:

"Чуже хвалите,
Свого не знаєте,
Самі не знаєте,
Чим володієте!"

Можна навести ще багато історичних подій та історій військових поховань, які б ще більше аргументували потребу реконструкції військового цвинтаря.

А поміж тим, на військовому цвинтарі почали ховати загиблих героїв сучасної російсько-української війни. Ось їхні імена: Асадів Андрій, Бугай Віктор, Солтис Іван, Пилипів Іван, Хмурич Андрій, Ракельський Степан, Костенко Петро.

Та все ж гірко від того, що ховають хлопців впритул до могили, яку вже давно треба було знести...

Як свого часу писала Леся Українка в одному із своїх віршів: "Без надії сподіваюсь...". Сподіваюсь, що хтось із керівників міста таки перейметься належним чином цією проблемою і згуртує підгайчани на гідне шанування героїв України, і Пантеон Слави таки постане... І до могили героїв будуть йти відгукані із обох церков на Зелені свята, як і колись, за давньою традицією. Тим і живу. Тільки, щоб не було запізно...

Степан КОЛОДНИЦЬКИЙ,
краєзнавець

ОГОЛОШЕННЯ

Бучацька міська рада повідомляє, що згідно з **Витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про взяття на облік безхазяйного нерухомого майна від 23.05.2025 року** об'єкт нерухомого майна - будівлю, розташовану за адресою: Тернопільська область, Чортківський район, вул. Галицька, буд. 156, взято на облік як безхазяйне майно.

У зв'язку з тим, що міська рада має намір звернутися до суду із заявою про передачу цього безхазяйного майна у комунальну власність Бучацької міської територіальної громади, просимо громадян, у разі наявності в них правостановлюючих документів на вищевказану будівлю (або її частину), спадкоємців, правонаступників власників будівлі, протягом року з дати взяття на облік цієї будівлі як безхазяйного майна, надати правостановлюючі документи до відділу комунальної власності Бучацької міської ради за адресою: майдан Волі, 1, м. Бучач, Чортківський район, Тернопільська область, другий поверх адміністративного будинку міської ради. Контактна особа: Ірина ТИМКІВ, тел. +380 96 184 9863, e-mail: 45594171@ukr.net.

ОГОЛОШЕННЯ

Бучацька міська рада повідомляє, що згідно з **Витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про взяття на облік безхазяйного нерухомого майна від 23.05.2025 року** об'єкт нерухомого майна - будівлю, розташовану за адресою: Тернопільська область, Чортківський район, вул. Хмельницького, буд. 7, взято на облік як безхазяйне майно.

У зв'язку з тим, що міська рада має намір звернутися до суду із заявою про передачу цього безхазяйного майна у комунальну власність Бучацької міської територіальної громади, просимо громадян, у разі наявності в них правостановлюючих документів на вищевказану будівлю (або її частину), спадкоємців, правонаступників власників будівлі, протягом року з дати взяття на облік цієї будівлі як безхазяйного майна, надати правостановлюючі документи до відділу комунальної власності Бучацької міської ради за адресою: майдан Волі, 1, м. Бучач, Чортківський район, Тернопільська область, другий поверх адміністративного будинку міської ради. Контактна особа: Ірина ТИМКІВ, тел. +380 96 184 9863, e-mail: 45594171@ukr.net.

Справи приватні

ПРОДАЮ С/Г ТЕХНІКА

П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міндобри; роторну косарку; грабарку; КЗН; культиватор міжрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяну саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ

П. металочерепицю, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водостоки, пливки, утеплювачі, сходи на горіще. Гуртові ціни. Виїзд, замір

Департаментом культури та туризму Тернопільської обласної військової адміністрації видано наказ від 14 травня 2025 року № 85/02.1-14 „Про внесення змін до Положення про конкурс на здобуття обласної відзнаки „Бібліотечний Оскар“, затвердженого наказом департаменту культури та туризму Тернопільської обласної державної адміністрації від 06 лютого 2025 року № 24/02.1-14, зареєстрований Західним мікрорегіональним управлінням Міністерства юстиції 20 травня 2025 року за № 69/705”.

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

Будівельна компанія

МОЛО

0050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

ТВАРИНИ

П. продаю молочні кози та козенята породиці в Тернопільському районі. Тел. (097) 142-59-51.

РІЗНЕ

П. фарбуємо дахи, церкви, покриваємо куполи під золото. Свід. серія І, №085873 від 07.03.2012 р. Тел. (098) 048-42-83.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ

П. втрачене посвідчення дитини з багатодітною сім'єю, серія ВС, №012367, виданий Бориславською міською радою, Львівська область, 28 вересня 2012 р. на ім'я Антошків Анастасія-Варвара Романівна, вважати недійсним.

П. втрачене свідоцтво про неповну середню освіту, серія А, №312433, видане у 1993 році Колоденською ЗОШ І-ІІІ ступенів на ім'я Бойко Євгенія Леонтівни, вважати недійсним.

Оголошення про взяття на облік безхазяйного нерухомого майна

Відповідно до частини 2 ст.335 Цивільного кодексу України Гусятинська селищна рада повідомляє про взяття на облік безхазяйного нерухомого майна:

- 71/100 приміщення корівника, площею 894,9 м кв., розташоване на вул. Промислова, 1 (А колишня Колгоспна, 1) в с. Личківці Чортківського району Тернопільської області.

Власників вказаного майна з документами, що підтверджують право власності, просимо звертатися до Гусятинської селищної ради з метою зняття майна з обліку протягом року з дня опублікування цього оголошення.

48201, Тернопільська область, Чортківський район, селище Гусятин, провулок Героїв Майдану, 1Ю, тел. (03557) 2 15 28.

На дозвіллі

Сплав заїла з вулицею	Простір із вічною мерзлотою	Ластогній толень	Прозорова речовина	Фантазія	Військовий поліцейський
Єдиноріг	Бразильський папуга	Робочий одяг	Роза	Марка	
Лікарська рослина	Велика площа, заросла деревами	Виноградна горілка	Темна частина доби	Вусата риба	Термічна травма
Локація	Дрібна срібна монета на Кавказі	Локація	Діаметр кулі	Хрещене батько	Формена куртка моряків
Кірка на поверхні снігу	Село на Кавказі	Відповіді на сканворд	Хрещене батько	Олена-чий мох	Болотна трава
Широка популярність	Орган слуху	Бінго	Водоспад, що спускає уступами	Грецька літера	Легкий найманий екіпаж
Урочисте звертання	Візерунок	Український поет	Поміся собою та лісової куніци	Житловий будинок	Саміця, що годіє власним молоком
Фруктовий напій	Компонент пива	Кохання	Рух айс-берга	Народний співівець	Знак зодіаку
Побутовий прилад	Парадиз	Невеликий ресторан	Настінний світильник	Коротка шахова партія	Штат морсьонів
Набір страв у ресторани	Американська чубата мавпа	Одне з імен Аполлона	Пора відпусток	Власна назва	Альбом Білкі
Отруйна змія	Настоять мечеті	Український банк	Інструмент		

Не втомлюється розповідати правду

Тернопільянин Святослав Колодій став фіналістом престижного мовного конкурсу в Австрії.

"За умовами конкурсу потрібно було написати текст німецькою і рідною мовою на тему "Рух" та презентувати його. Німецькомовні підлітки готували свої виступи німецькою та англійською мовами. Святослав написав вірш про Україну, про війну, про рух до мирного життя для себе і своєї країни. Відверто кажучи, я не чекала, що патріотичний вірш з однозначним поясненням подій претендуватиме на перемогу. Але це сталося, і я пишаюся своєю дитиною неймовірно. Пишаюся тим, що за 3 роки він вивчив німецьку на рівні, який дозволяє віршувати. Пишаюся, що має позицію і непохитий в своїх переконаннях. Що намагається змінити світ на краще і не втомлюється розповідати правду", - наголосила мати Святослава Вікторія Колодій.

Нагородження відбулося дуже урочисто в прямому ефірі центрального австрійського телебачення ORF в ошатній залі Ратхауза в серці Відня, де розмістилися 500 глядачів.

До поздоровлень переможців долучилися телевізійні зірки, високопосадовці і навіть президент. **Софія МАГДИЧ**

Вітаємо хорошу знайому, люблячу маму, прекрасну дружину та хорошу бабусю Галину Теодзіївну Чубату із м.Тернополя з днем народження!

Від душі вітаємо щиро,
Бажаємо щастя, здоров'я, добра,
Радості, спокою й миру,
Щоб доля щедрою й прихильною була.
Хай вашу життєву дорогу
Встеляють небесні зірки,
І ангел, ваш охоронець,
Хай буде з вами завжди.
Хай сонце сяє і серце співає,
Хай смуток дороги до хати не знає.
Хай Мати Пречиста стоїть на сторожі,
Господь у щоденних ділах допоможе!
Нехай зозуля кує щоліта:
Многая, многая, многая літа!
З повагою сім'я Пшоняк

Книга про один із найстаріших храмів Тернополя

■ 25 травня у храмі Успіння Пресвятої Богородиці в Тернополі відбулася презентація книги отця-доктора Віталія Козака "Монастирська церква. До історії давньої Тернопільської парафії". Науково-популярне видання присвячене історії одного з найстаріших храмів Тернополя. Автор дослідив минуле парафії від часу заснування монастиря у XVII столітті та побудови дерев'яного храму на Микілінецькому передмісті.

На основі метричних книг храму Успіння та церкви Різдва Христового вперше висвітлено життя парафіяльної спільноти у період з 1744 по 1796 роки. Аналізуючи схематизми, отець Віталій розкрив діяльність душпастирів, які в різні часи очолювали парафію: о. Михайла Білінського, о. Василя Фортуні, о. Володимира Громницького. Значну частину книжки присвячено місійній праці редemptористів у Тернополі, заснуванню ними монастиря, а також внеску у перебудову храму Успіння та його мистецьке оформлення. У книжці подано трагічну сторінку історії: знищення храму та переслідування його священнослужителів радянською владою. Після падіння комуністичного режиму в 1990-х роках розпочалося відродження святині: її відбудова, оновлення парафії, відродження чернечого життя редemptористів. Автор подає докладний опис культурно-мистецького спадку храму, зокрема Чудотворної ікони Пресвятої Богородиці, Ікони Успення Пресвятої Богородиці та інших святинь. Видання щедро ілюстроване рідкісними фотографіями з архіву парафії та приватних збірок парафіян, що надає книжці особливої документальної цінності.

Про роботу над книгою поділився історик Володимир Мороз, який був науковим редактором видання: "Це був один із найпростіших проєктів, бо з автором легко працювати. Отець Віталій - зрілий дослідник, який починає працю з джерел і водночас дбає про зрозумілість викладу для читача. Він використав широкий

спектр джерел - державні та церковні архіви, приватні колекції, музейні фонди. Книга написана так, що кожен зможе знайти в ній себе. Це не просто історія будівлі чи структури - це історія живої громади. І це найцінніше. Бо коли книжка веде до людей - з нею хочеться працювати".

У книзі є такі тематичні розділи: "Побудова першого храму Успіння", "Монастир у XVIII столітті", "Сестринство Монастирського храму", "Об'єднана Тернопільська парафія", "Під російським пануванням (1809-1815)", "Парафія під управлінням о. Михайла Білінського (1822-1865)", "Побудова нового кам'яного храму", "Монастир редemptористів", "Час радянських переслідувань", "Знищення храму Успіння (1962)", "Культурно-мистецький спадок", "Відбудова храму (1990-ті)" та інші. Структура видання дає змогу читачеві простежити безперервність традиції тернопільської громади, її боротьбу, втрати та воскресіння.

Отець Віталій докладно розповів про етапи праці над монографією, поділився цікавими історичними фактами, які були здобуті у ході пошуків та праці з документами.

"Це також науково-популярне видання, все ж ми утримувалися від такої стислої науковості, щоб зробити цю книгу більш доступною ширшому колу читачів. Отже, вона не лише для науковців, а й для пересічних тернопільян, парафіян", - розповів Віталій Козак. Друга презентація видання запланована на початок червня у краєзнавчому музеї.

Софія МАГДИЧ

■ У Заліщиках побували представники Польського добровільного корпусу (Польського легіону) - військового підрозділу Збройних сил України, сформованого з польських добровольців, які воюють на боці України.

Разом із міським головою Іваном Дроздом, представниками міськради, установ та організації міста, здобувачами освіти навчальних закладів гості з Польщі оглянули експозицію Заліщицького краєзнавчого музею, виставку літератури Заліщицької міської центральної публічної бібліотеки, патріотично-краєзнавчих досліджень, якими займаються фахівці нашої книгозбірні. Побували у залі-музеї відділу культури.

Молодь та дорослі, які брали участь у цій зустрічі, від члена польської делегації, речника Польського легіону, військового журналіста Андрія Підгурського дізналися про поляків, які воюють під гаслом: "За нашу і вашу свободу!" проти спільного ворога на фронті російсько-української війни, а також про загиблих на передовій.

«За нашу і вашу свободу!»

Директорка МЦПБ Марія Рудик представила учасникам події виставку "Україна - свята мати Героїв", розповіла про зібрані матеріали про загиблих захисників із громади в біографічно-бібліографічних покажчиках "Люди свободи" та "Жертвність в ім'я України". Воїни-земляки віддали своє життя в битвах російсько-української війни, відстоюючи самостійну і вільну Україну. Гості відвідали зали

абонементів для дорослих, де налічується понад 20 тисяч книг, а також - для дітей, в якому юні та маленькі читачі мають можливість ознайомлюватися з 11 тисячами видань.

Представників Польського легіону зацікавили видання польською мовою, які є в бібліотеці, а також нові книги "Польської поліції". Вони надійшли у фонди нашої книгозбірні, завдячуючи міністерству культури та національної спадщини Польщі та Українському інституту книги, з яким співпрацює міська бібліотека.

Очільниця міської бібліотеки Марія Рудик та працівники бібліотеки Віра Бреєва, Галина Заянчковська спілкувалися з гостями, розповідаючи про напрямки роботи бібліотеки.

До речі, Заліщицька міська бібліотека співпрацює з міжнародними установами, громадянами з Польщі та Німеччини.

Оксана ДЯНІВ,
бібліограф Заліщицької міської бібліотеки, заслужений журналіст України

«Вшитки лемки до купи»

■ Під такою колоритною, ідентичною назвою 25 травня в оновленому після ремонту приміщенні "Лемківської світлиці" в Чорткові відбувся благодійний фестиваль, де в одній залі зібралися кращі лемківські колективи нашого краю.

Розпочали урочини із пошанування всіх лемків та здійснили покладання квітів до пам'ятника депортованим лемкам. Преосвященний Владика Дмитро Грigrорак освятив та поблагословив світлицю, щоб усі, хто тут будуть перебувати, творили на славу Божу та добро.

"Треба віти завжди берегти історію свого народу. Бо коли ти знаєш хто ти є, то тоді й зможеш Бога пізнати", - звернувся цими словами до присутніх Владика Грigrорак. Він побажав, щоб відновлена світлиця завжди була наповнена щирими людьми, лемками, що бережуть звичаї та традиції своїх дідів-прадідів.

Заступник голови обласного товариства "Лемківщина" Василь Вислоцький через призму історичних подій довів, що споконвіку ворог у українців залишається один.

Ведуча святкової імпрези Галина Чайківська, за дорученням голови Чортківської районної військової адміністрації Володимира Шипітка, здійснила церемонію нагородження. За збереження звичаїв та традицій Лемківського краю, пропагування історії українського народу, його культурного

минулого і сьогодення нагороджено грамотою Чортківської районної військової адміністрації учасницю народного аматорського колективу лемківської пісні "Потічок" клубного закладу с.Нагірянска Нагірянської сільської ради Стефу Михайлівну Шекету.

За вагомий внесок у розвиток краєзнавства, вивчення і популяризацію національної історико-культурної спадщини рідного краю оголошено подяку Чортківської районної військової адміністрації ветерану праці, засновнику Ягільницького народного музею історії села Нагірянської сільської ради Степану Івановичу Бубернаку.

За проведення організаційних заходів з відновлення приміщення лемківської світлиці оголошено подяку голові Чортківської районної громадської організації Всеукраїнського товариства "Лемківщина" Богдану Михайловичу Дудяку.

Святкова подія збирала навколо себе лемківську родину. Завітала делегація із м. Івано-Франківська, яку очолила голова Всеукраїнського товариства "Лемківщина" Оксана Данилів, з Тернополя, на чолі з головою Тернопільської обласної організації Всеукраїнського товариства "Лемківщина" Юрієм Венгриновичем, з м. Монастирська, на чолі з головою товариства "Лемківщина" паном Сергієм Гудзовським, директором Монастирського державного музейного комплексу "Лемківське село" Вірою Дудар, делегація з міста Хоростків, на чолі з Ганною Олійник. Були присутні також місцева поетеса, членкиня національної спілки письменників України Анастасія Триш та Федор Лабик, що представляв м.Калуш.

Зі сцени лунали вокально-патріотичні композиції, пісні про тугу за Лемківщиною від солістів місцевих закладів, а також вокально-інструментальної студії "Едельвейс" (керівник Єлизавета Чуйко).

кого товариства "Лемківщина" Юрієм Венгриновичем, з м. Монастирська, на чолі з головою товариства "Лемківщина" паном Сергієм Гудзовським, директором Монастирського державного музейного комплексу "Лемківське село" Вірою Дудар, делегація з міста Хоростків, на чолі з Ганною Олійник. Були присутні також місцева поетеса, членкиня національної спілки письменників України Анастасія Триш та Федор Лабик, що представляв м.Калуш.

Зі сцени лунали вокально-патріотичні композиції, пісні про тугу за Лемківщиною від солістів місцевих закладів, а також вокально-інструментальної студії "Едельвейс" (керівник Єлизавета Чуйко).

"... Лемко ма дві матери: зелену Лемківщину і красну Україну. Гейби недодавна далеко в сивих Бескидах ти, мамичко Лемковино, в слезах одправляла шугая на войну, благословляла го вишитом кошельом, в оборону чипала на груди крестик, невістка дарувала своєму мла дому ручник, а він ей перстеник"; "Ми з вами - світло, яке росіянам ніколи не вдасться згасити. Адже нині кожен - хтось на фронті, а хтось в тилу - повинен працювати задля спільної перемоги! Тримайме ся купи, дорога лемківська родинно! До споткання!" - звучало на фестивалі "Вшитки лемки до купи".

Каміла СОЦЕНКО

Наші - в Мілані

■ Дизайнерські сунні, створені учнями та викладачами Тернопільського вищого професійного училища сфери послуг та туризму, підкорили європейську сцену.

Колекцію "З Україною в серці" презентували на модному показі в Мілані в рамках проєкту "Ти - це сила, яка не знає меж".

Учениці І курсу Яна Решетник, Валентина Франківська, а також майстриня виробничого навчання Оля Ониськів виступили на показі у ролі моделей. Загалом до заходу долучилися десять учасників з України - представників професійно-технічних закладів, які презентували свої оригінальні модні колекції, що відображають унікальне поєднання культурної спадщини, технічної майстерності та сміливої сучасної ідентичності.

Тернопільянка на показ запросила авторка проєкту, президентка Національного галузевого партнерства в легкій промисловості України "Fashion Globus Ukraine" Голда Виноградська.

Анастасія СОКОЛИК

Яскрава виконання «Ольвії»

■ З 14 по 20 травня 2025 року ансамбль танцю "Ольвія" Лановецького міського комунального будинку дитячої та юнацької творчості взяв участь у Міжнародному фестивалі танцювальної музики "ALANYA-ANTALYA TURKEY 2025" в місті Аланія (Анталія, Туреччина).

Учасниками були танцювальні колективи з Туреччини, Грузії, Казахстану, Румунії та України. Мета заходу - культурний обмін і налагодження міжнародного діалогу засобами народного танцю.

Фестиваль відкрився урочистим парадом учасників вулицями міста - у національних костюмах, із символікою своїх держав.

Анастасія СОКОЛИК

Ансамбль "Ольвія" під керівництвом Ольги Голишевої виконав запальний гуцульський танець "Карпатські візерунки" та "Лановецьку полку". Виступи українського колективу глядачі зустріли оплесками, фотографувалися з танцівниками, висловлювали підтримку Україні.

Ансамбль отримав почесний диплом та статуетку з написом "Ольвія. Україна", що стало символічним визнанням професійності та патріотизму колективу.

У Лановецькій міській раді висловили окрему вдячність керівниці колективу Ользі Голишевій за творчий підхід і невтомну працю: "Ваша праця - це натхнення для дітей і гордість для всієї Лановецької громади".

